

Hrad Dobrá Voda

Sprvoti bol majiteľom hradov panovník, ktorý vydržoval pre stálu pohotovosť najmä na strážnych hradoch vojsko. Rodinní príslušníci týchto vojakov bývali v osadách v blízkosti hradu, kde sa živili obrábaním pôdy. Kráľovi odvádzali od pôdy dane, ktoré určoval kráľovský dekrét, urbár /úribér – pánský nájom/. Začiatkom 12. storočia dávajú uhorskí panovníci hradné majetky do užívania svojim verným pomocníkom za rozličné zásluhy. Tak vzniká vysoká šľachta, ktorá sa stala čoskoro spoluvládcom na kráľovskom dvore.

Z darovacích listín, /donácii/ sa dozvedáme o hradnom pánovi a poddanských obciach, ktoré v mene kráľa odovzdávali dvaja poverenci a to zo strany župy kráľovský splnomocnenec a splnomocnenec príslušnej kapituly. Hradný pán sa tak stal nielen vlastníkom pôdy, ale aj všetkého, čo na nej bolo. Poddaný sedliak bol len užívateľom pôdy, od ktorej musel svojmu zemepánovi platiť poddanský úrok, robotovať na panských poliach, odvádzat' deviatok z úrody a znášať rozličné bremená. Zemepán bol pre poddaného jedinou autoritou a jedinou politickou a štátnou vrchnosťou. Od neho závisel život poddaného, on bol jeho hlavným vykorisťovateľom, ale niekedy aj ochrancom.

V Malých Karpatoch možno nájsť nielen veľa utešených prírodných scenérií, ale i veľký počet sčasti zachovalých a sčasti zrúcaných hradov. Patrí medzi ne aj hrad Dobrá Voda.**Popis hradu Dobrá Voda**

Hrad Dobrá Voda

Kedysi pevný, mocný hrad je dnes v rozvalinách. Leží severne nad obcou uprostred Malých Karpát, v hustom lesnom poraste na výbežku hrebeňa vo výške 320 m. n. m., na jednej strednej holine vrchu. Patril medzi väčšie hrady Slovenska, s rozlohou 1 kat. hon 754 siah /vyše 84 árov/. Východne od hradu sa

otvára najrozsiahlejší výhľad na celé okolie. Okolo hradu i dnes ešte vedie cesta cez hory na Hradište pod Vrátnom a na Brezovú pod Bradlom. Kedysi to bola významná dopravná trasa, ktorú hrad chránil. Poloha hradu a jeho okolie nás už na prvý pohľad presvedčujú o tom, že hrad bol kedysi určite mocným chránencom, mal vynikajúcu obrannú polohu nad prechodom cez Malé Karpaty.

Hrad bol v juhovýchodnom susedstve obklopený valom "Šance". Svah určite slúžil ako šanca s cieľom obrany. Hrad v súčasnosti natoľko pustne, že z voľakedajšieho miesta už nie je možné si robiť správny obraz.

Na jednom obraze Erdöházu – Planinky z 18. storočia je viditeľná silueta hradu. Podľa toho obrazu mal hrad dve strážne veže a jednu malú vežu. Na juhovýchodnej strane mal veľké nádvorie. Vo vnútornom hrade mal dve malé nádvorcia. Hlavné čelo hradu smerovalo na severovýchod.

Z tejto strany bol hrad obklopený a chránený strmým vrchom. Táto strmosť sa nachádza i na severovýchodnej strane. Na juhovýchodných múroch i dnes vidno päť kamenných zamurovaných gúľ, taktiež tu nájdeme vkusne, v gotickom štýle tesaný kameň, hranato pristavený.

Na južnej strane hradu sa nachádzajúca pažiť pravdepodobne slúžila ako cintorín pre hradných. Na južnej strane, kde mali Židia cintorín, pomenovali jeden vrch šibeničný. Na tomto mieste bola v minulosti šibenica. Vrch susediaci s hradnou šancou volali kedysi Hlásnická dolina /hlásnička/, lebo tam býval nočný hlásnik.

Počiatky vzniku hradu môžeme datovať až do poslednej tretiny 13. storočia. Poloha hradu nenasvedčuje, že bol postavený skôr, pretože neležal na hlavnej komunikačnej trase ani nebol sídlom župy. Hrad nebol vystavený ani tatárskemu plieneniu. Prvé správy o výstavbe hradu sú až z čias po roku 1262, nakoľko sa ešte v písomných prameňoch ako hrad (castrum) nespomína. V roku 1316 bol majiteľom hradu Matúš Čák Trenčiansky. Je to prvá písomná zmienka o hrade. Dobrovodský hrad bol teda vybudovaný niekedy medzi rokmi 1262 – 1316. V

minulosti patril do obranného systému hradov, ktoré sa tiahli z uhorskej strany popri hranici českého a uhorského kráľovstva. Hrad mohol slúžiť aj ako útočisko pre zemepánov v období napätých vzťahov medzi Uhorskom a Čechmi v druhej polovici 13. storočia. Keďže hrad sa v historických prameňoch objavuje až v roku 1316, môžeme predpokladať, že vznikol v poslednej tretine 13. storočia. Je málo pravdepodobné, že so stavbou sa začalo až začiatkom 14. storočia, pretože nepriaznivá politická situácia v krajine nebola vhodným obdobím pre výstavbu hradu.

Stavbu najstaršej časti – horného hradu môžeme zaradiť do konca 13. alebo na začiatok 14. storočia. Horný hrad pozostával z dvoch hranolových veží, ktoré boli pripojené k dvom protiľahlým stenám paláca. Na základe toho bol hrad zaradený medzi typ viac vežovitých hradov v 14. storočí. Vedľa východnej veže ležal bočný dvor, v ktorom bola cisterna (prípadne studňa). V takejto podobe existoval hrad za čias Abovcov (Abu a jeho syna Mikuláša). V prvej štvrtine 14. storočia sa hrad rozšíril o úzke opevnenie s menšou štvorhrannou vežou, ktoré sa tiahne smerom na východ, kde je ukončené kaplnkou s nepravidelným polygonálnym pôdorysom. Kaplnka bola oddelená od ostatnej časti priečkou a jej steny zdobili gotické okná s ostením vytesaným z jedného kameňa. Tieto sa s častí zachovali dodnes, podobne ako zvyšok rebrovej klenby prvého poschodia severozápadnej veže horného hradu. Na začiatku 16. storočia pribudlo na severozápade malé predhradie s podkovovitou baštou obrátenou k prístupovej ceste. Koncom 16. storočia pred túto časť postavili rozsiahle dolné nádvorie s niekoľkými baštami v hradnom múre. Strielne nárožnej bašty smerovali k prístupovej ceste. Tak sa vstup na horný hrad serpentínovite skrúcal a bol zároveň obranou vždy z vyššie postaveného miesta. Takto hrad získal svoju základnú podobu, ktorá sa ďalšími menšími prestavbami zásadne nezmenila.

O obnovu hradu sa v roku 1657 zaslúžila aj grófka Judita Amadeová (vdova Gabriela Erdödyho). Na prvom nádvorí sa stávalo ešte v 18. storočí po Rákociho povstaní, keď hrad obliehali a vážne poškodili. Po oprave niektorých častí ho

obývali v upravených miestnostiach už len úradníci panstva. Ďalšie rekonštrukcie bolo potrebné vykonať po roku 1762, kedy hrad vyhorel. V roku 1770 obnovili na hrade kaplnku, ale samotný objekt sa už rozpadával. Koncom 18. storočia bolo v ňom ešte väzenie pre poddaných.

Majitelia a kasteláni

Významným rodom v dejinách hradu bol rod Abovcov, ktorý patril medzi najstaršie veľmožské uhorské rody. Hlohovecká vetva tohto rodu vlastnila značné majetky v Nitrianskej župe, ktorými sa dostali priamo do sféry vplyvu a záujmov oligarcha Matúša Čáka –Trenčianskeho /Chak/ “pána Váhu a Tatier”, ktorému sa podarilo v rokoch 1284 – 1321 vybudovať rozsiahle panstvo /domínium/ nezávislé od panovníka. Používal titul knieža (princeps). Mal svoj vlastný dvor, svoje vojsko a svojich kastelánov, ktorí spravovali jeho vyše 50 hradov od Vyšehradu na sever až po Tatry.

Abovci boli s ním v priateľskom vzťahu a podporovali ho aj vojensky. A tak sa dostali aj do sporu s kráľom Karolom Róbertom z Anjou /1308 – 1342/. Panovník v roku 1310 zbavil palatínskej hodnosti Matúša Čáka i Omodeja Abu, ktorý mal 6 synov /Jána, Mikuláša, Dávida, Ladislava, Omodeja a Dominika/. Odpoveďou Matúša Čáka, ktorý zatiaľ zostal vo funkcii kráľovského taverníka a titul palatína naďalej používal, bolo že koncom júna 1311 podnikol útok na kráľovo sídlo – Budínsky hrad. Tento spor vyvrcholil bitkou pri Rozhanovciach v roku 1312, pri ktorej padol i majiteľ Dobrovodského hradu Samuel Aba (syn Omodeja Abu).

Hrad Dobrá Voda získal v roku 1316 **Matúš Čák – Trenčiansky**, keď 25. februára 1316 listom z Topoľčian, vyzval kastelánov hradu Moka a Štefana (“Moka et Stephano dicto Lwe castellanis de Ioku”), aby sa vzdali a odovzdali mu hrad, čím chcel rozšíriť svoje majetky aj o Dobrovodské panstvo. Mikuláš, syn Samuela Abu, sa nechcel vzdať svojich majetkov, ktoré zdedil po otcovej smrti. Nakoniec Matúš Čák hrad zaujal

Dobrovodský hrad sa dostal späť do vlastníctva **kráľa Karola Róberta** ešte pred smrťou Matúša Čáka (1321). Kastelánom hradu

v roku 1320 bol Mikuláš Treutel – temešský a bratislavský župan. V roku 1323 sa ako hradný kastelán spomína Sár Dominik (Domokoš). O päť rokov neskôr spravoval hrad vicekastelán Turkus. Kráľovský hrad bol pravdepodobne od roku 1385 v rukách moravských markgrófov Prokopa a Jošta a zostal pod ich kontrolou asi až do roku 1390, kedy kráľ Žigmund Luxemburský (1387 – 1437) musel dobíjať hrad od Prokopa. V roku 1392 bol kastelánom hradu Mikuláš. V správe kráľovských kastelánov zostal hrad do roku 1394. Kasteláni /správcovia hradu a velitelia hradnej posádky/ boli vymenovávaní vlastníkom hradu, stáli na čele hradov /hradných panstiev/. Spolu so svojimi familiarmi /drobnými šľachticmi v službách majetnejších šľachticov, boli v služobnom pomere ako správcovia a úradníci na majetkoch pána/ a služobníkmi vykonávali všetky hospodárske, správne, súdne a vojenské funkcie. Kastelánska funkcia najmä na kráľovských hradoch patrila medzi najvýznamnejšie funkcie v regionálnej správe.

Darovacou listinou kráľa Žigmunda Luxemburského z roku 1394 získal hrad Dobrá Voda spolu s desiatimi dedinami **vojvoda Stibor zo Stiboric** (1347 – 1414), pôvodom poľský šľachtic. Hradu patrili tieto obce: mestečko Chtelnica (Vitencye), dediny Dobrá Voda (Jokew), Malá Chtelnica (Kisvitencye) dnes zlúčená s Chtelnicou, Dolný Lopašov (Lopaso), lančár (Lanchar), Horné Dubové (Dwby), Čeklín (Czeclen), Jaslovce (Jazfalua), Pečeňady (Byssenew) a Hradište pod Vrátnom, ktoré bolo ľudoprázdne (Hrasycz deserta). Stibor I. pochádzal z poľskej zemianskej rodiny Ostoja. Narodil sa asi v roku 1347 v poľskej dedine Stiborice, v oblasti bydgoštskej. Keď kráľ Ľudovít I. v roku 1382 zomrel, Stibor I. sa stal hlavnou oporou jeho vdovy kráľovnej Alžbety, pôvodom z Dalmácie a čoskoro si získal jej dôveru. V jej očiach sa stal ideálom stredovekého rytiera. Pričinil sa o to, aby sa uskutočnil sobáš Alžbetinej dcéry Márie so Žigmundom, synom cisára Karola. Tak dopomohol Žigmundovi, aby sa stal uhorským kráľom. Kráľ Žigmund prijal Stibora za svojho prvého ministra a veliteľa uhorského kráľovského vojska. Odvtedy ho volali

“Miles Aulæ”.

Stiborovým trvalým sídlom bol hrad Beckov, ktorý si dal prestaviť a zariadil si ho priamo s kráľovským prepychom. Bol známy svojimi veľkolepými beckovskými hostinami a poľovačkami. Po smrti vojvodu Stibora zo Stiboríc v roku 1414 prešli majetky do rúk jeho mladšieho syna Stibora. Správou hradu a panstva poveril svojho bratanca Stibora Bydgoského. V podstate bol majiteľom hradu, pretože v listine z roku 1422 vystupuje ako Stibor zo Stiboríc “sedienu na Dobrewodie” a v roku 1423 ako “ Stiborius de Bydgosie residens in Bona Aqua”. Stibor ml. dal v roku 1431 vyhotoviť testament, podľa ktorého všetky majetky po jeho smrti mali pripadnúť jeho dcére Kataríne. Po smrti Stibora ml. v roku 1434, ktorý nezanechal mužského potomka, si robil nároky na dedičstvo Nikolajko (brat spomínaného Stibora Bydgoského), ktorý sa pridá na stranu husitov a povstal proti kráľovi Žigmundovi. Z toho dôvodu bol z dedenia vylúčený. Jediná dcéra Stibora ml., Katarína, zdedila len štvrtinu majetkov, tri štvrtiny pripadli kráľovskej korune.

Dobrovodské panstvo dlho nezostalo v rukách kráľovskej koruny. V prvej polovici 15. storočia panstvo Dobrá Voda získavajú Orságovci, starý veľmožský rod švábskeho pôvodu, ktorým kráľ Žigmund zabezpečil v krajine významné postavenie. V roku 1434 kráľ daroval Dobrovodský hrad **Michalovi Orságovi z Gútu** a udelil mu titul kráľovského pokladníka. Neskôr sa stal Michal Orság novohradským županom a zastával aj úrad palatína.

Michal Orság vymohol v roku 1437 od cisára Žigmunda Luxemburského výsadu, ktorá zaručovala, že Vrbové, Čachtice, Dolný Lopašov, Dobrá Voda, Chtelnica a Modra nemuseli platiť tridsiatok a mýto. Orságovci zlepšili opevnenie predhradia postaveného Stiborovcami delovou baštou a hradnú bránu opevnili predbráním – barbakanom. A pod vplyvom narastajúceho tureckého nebezpečenstva postavili rozľahlý areál tzv. dolného hradu s troma delovými baštami a hospodárskymi budovami.

Panstvo Dobrá Voda administratívne viedol provizor, ktorý sa

staral o hospodárske záležitosti. Spočiatku bol aj správcom celého dôchodku panstva a súčasne aj pokladníkom. Na panstve sa v 17. storočí viedla administratíva prevažne v maďarčine, v 16. storočí sa objavuje aj slovenčina. V liste adresovanom mestskej rade v Trnave v roku 1542 sa podpisuje Albert z Močenku (Moczonoka) ako "urednik Dobrej Vody". Už v roku 1520 bol úradníkom a kastelánom na hrade. V roku 1555 bol úradníkom Ján Turčenský, ktorý tiež písal po slovensky. Ďalšími úradníkmi boli napr. Štefan z Dechtíc (Stephanus Deythey), Michal chorváth zo Senji – Michael Klekowych de Senis, Ján Šimončič – Chorvát, ktorý aj vlastnil časť hradu a panstva. Za Orságovcov dostala obec Dobrá Voda výsady mestečka s jarmočným právom /1467 ?/, ktoré podporili rozvoj remesiel /kamenárstvo, vápenkárstvo, džbáňkarstvo a povrazníctvo,/.

Históriu prvej polovice 15. storočia výrazne poznamenali husitské a bratrícke výpravy. /Bratríci vedení kapitánom Jánom Švehlom utrpeli v januári 1467 porážku pri Veľkých Kostolčanoch/.

Dňa 10. novembra 1569 zálohoval kráľ Maximilián /31. júla 1527 – 12. októbra 1576/ Dobrovodské panstvo Jánovi Choronovi (Chorényi) – chorvátskemu, dečeverskému magnátovi za 52 000 uhorských zlatých. /1 zlatý – 100 uhorských denárov/ Choronova rodina vlastnila značný majetok za Dunajom. Bol županom pre župu Veszprém a vlastnil tieto hrady a obce: Uged, Devečer, Egervár, Jánosháza a Fured. Jána Chorona do pánstva uviedli: kráľovský notár Andrej Szászy a Matej Vásárhelyi – ostrihomský kanonik. V roku 1578 sa Ján Choron pravotil o dobrovodský chotár so susedmi, majiteľmi panstva Korlátov Kameň: Gašparom Pongrácom a Jánom Apponyim.

V roku 1583 kráľ Rudolf II. (1576 – 1608) predal Dobrovodský hrad s panstvom **chorvátskemu bánovi Krištofovi Ungnadovi** a jeho potomkom po meči i po praslici, ktorý pochádzal z rodu barónov zo Sonnecka za 70 000 uhorských zlatých. Používali prívlastok Weissen Wolf – Biely Vlk, ktorý odvodzovali z jednej udalosti, pri ktorej bolo prevedené násilie na jednej dáme z ich rodiny. Krištof Ungnad bol synom Jána Ungnada /+

1564/, ktorý sa prisťahoval do Uhorska. Krištof Ungnad si zobral za manželku dcéru temešvárskeho hrdinu Štefana Lossonczyho, Annu, a takto sa stal zemepánom. K dobrovodskému panstvu v roku 1583 patrili: mestečná Chtelnica, Dechtice, dediny Dobrá Voda, Dolný Lopašov, Lančár, Jaslovce, Paderovce, Kátlovce, Radošovce, Hradište pod Vrátnom, Horné Dubové, Naháč, Osuské, časť Kočina a Šterus. Okrem toho panstvo vlastnilo aj opustené usadlosti Záhorec, Bohunické, Vlčkovské, Zrednianske a Čeklín. Posledné tri ležali asi v chotári Chtelnice.

V roku 1582 musel Krištof Ungnát zaplatiť pokuty 200 a 600 zlatých za násilie páchané na poddaných, ktorí z jeho panstva húfne utekali, lebo sa k ním správal neľudsky. Niekoľkokrát úteky znemožnil násilím. Mal povest' bezohľadného utlačovateľa poddaných. Bol tvrdý pán a nemilosrdný tyran. Neľudské zaobchádzanie s poddanými bolo na Dobrovodskom panstve tradíciou. Mal vplyv aj na demografiu obce, lebo ju postihol mor, obyvateľstvo vymieralo a utekalo. Preto doviedol utekajúcich ľudí z juhu, z Chorvátska, ktorí boli vystavení tureckému nebezpečenstvu a súčasne ničeniu španielskych vojakov /sťahovanie v 40-tych rokoch 16. storočia/, čoho dôkazom sú aj teraz sa vyskytujúce miestne priezviská: "Ažaltovič, Benedikovič, Galovič, Holkovič, Jančovič, Jurkovič, Knazovič, Kohutovič, Kubovič, Lukačovič, Pavlovič, Tomovič," Krištof Ungnad začal už pred rokom 1584 stavať v Chtelnici kaštieľ, ktorý neskôr prebral funkciu správy panstva namiesto nepohodlného Dobrovodského hradu.

Z tohto obdobia sa zachovala listina, ktorá vrhá tieň na vtedajších hradných úradníkov, lebo v tom čase sa panstvo málo zdržiavalo na hrade. A tak nesvedomití hradní úradníci využívali ľahostajnosť panstva a zle zaobchodili s úbohým poddaným ľuďom, ktorých preťažovali tvrdými robotami, vyberali vysoké podiely naturálií, klamali ľud, vydierali ho a okrádali ako sa len dalo. Hlavným úradníkom panstva od druhej polovice 16. storočia bol prefekt.

Erdödyovci páni Dobrej Vody

Po smrti bána Krištofa Ungnada, ktorý nezanechal mužského potomka, zdedila Dobrovodské panstvo jeho jediná dcéra Anna Mária Ungnadová, ktorá sa vydala za Tomáša I. Erdödyho de Monyorókerék (1558 – 1624), významného protitureckého bojovníka, príslušníka sedmohradského šľachtického rodu Erdödyovcov. Tento sobáš sa uskutočnil 22. januára 1584 a to “in nostra nova Curia Witenze – v našej novej kúrii v Chtelnici”.

Svoj pôvod odvodzovali od Valentína Bakóca /pôvodne Chorváta Bakoča/ z mestečka Erdödu v Szatmárskej župe v Sedmohradsku. Meno mestečka začala rodina užívať ako predikát od 14. storočia.

Najvýznamnejším členom rodiny v tom období bol arcibiskup – kardinál Tomáš Bakóczy /1442 Erdöd – 15. júna 1521 Estergom/, ktorý získal rozsiahle majetky vo Varaždinskej župe od roku 1493 vlastnil majetky Mons Claudius – Monoszló, vo Vašvárskej župe vlastnil panstvo Monyorókerék. Jeho erb mal v modrom štíte z hornej polovice červeného kola vyrastajúci strieborný jeleň, pred ním hore zlatý grécky krížik. Jeho erb sa stal východiskom erbu Erdödyovcov a Pálffyovcov. Mal prímenie “druhý kráľ”. Používal ešte priezvisko Bakóczy a predikát de Erdöd, rovnako ako jeho bratia Mikuláš, Valentín, Ján a František.

Manželskými zväzkami, ale aj vojenskými zásluhami začali Erdödyovci pôvodom zo Sedmohradska v 16. storočí získavať majetky na Slovensku /Smolenice a Dobrá Voda a časom i ďalšie panstva/.

Tomáš Erdödy (1558-1624) bol chorvátskym bánom, varaždínskym županom a vyznamenal sa ako protiturecký bojovník. Zúčastnil sa aj na mierovom rokovaní so Štefanom Bočkajom a v roku 1606 podpísal mier vo Viedni. Bol povýšený do grófskeho stavu. Nebol jediným vlastníkom Dobrovodského panstva, okrem neho tu mali svoje majetkové podiely aj Lipajovci a Alayovci. Bol však majiteľom väčšej časti majetkov. Okrem toho spomínané majetky boli dedičstvom po jeho žene Anne Márie Ungnadovej. Po jej smrti, pochovaná je v hrobke rímskokatolíckeho kostola v Horných Orešanoch, sa dostal do sporu o toto dedičstvo. Tento

spor sa dostal až pred krajský súd, ktorý prikázal zabezpečiť podiely na panstve aj pre jeho dcéry Annu, Alžbetu a Zuzanu. Vlastnícke právo sa rozšírilo aj na dievčenskú vetvu, a tak sa na delení panstva mohli podieľať okrem synov (Krištofa I., Štefana, Jána a Žigmunda) aj dcéry Tomáša Erdödyho, ako aj dcéry jeho syna.

Krištof I., najstarší syn Tomáša Erdödyho, zomrel skôr než otec. Svojej manželke Barbore Turzovej zanechal svoj podiel v panstve Dobrá Voda, ktorý dostal ešte za otcovho života. Krištof Erdödy (1586-1621) ženbou získal podiel v panstvách Orava a Lietava. Barbora Turzová po smrti svojho manžela namietala proti deleniu majetkov, a preto sa postavila proti deleniu Dobrovodského panstva. Dala zavrieť brány hradu, aby zabránila príchodu komisie. Krištof I. Erdödy a jeho manželka Barbora bývali v Smoleniciach.

V 17. storočí bolo Slovensko posiate tisícimi ranami, zmietalo sa pod krutými ranami osudu, zbíjali ho kuruci, pustošili cisárski labanci a drancovali Turci. Každý vraždil, kradol, plienil, bral – zdalo sa, že nastal súdny deň. V septembri roku 1599 veľkovezír Ibrahim paša, spustošil územie po oboch stranách Váhu od Malých Karpát, po Považský Inovec až po Beckov. Vtedy boli vypálené Borovce, Vrbové a Veľké Kostoľany. V roku 1623 Betlen s pomocou Turkov spustošil okolie Trnavy. 28. mája 1645 vojská Juraja Rákocziho spustošili okolie Trnavy aj samotné mesto Trnavu. Krvavá bola najmä jeseň 1683, keď boj proti Turkom vrcholil. /Turci boli v roku 1683 porazení spolu s Thökölyho vojskami pri Viedni/.

8. augusta 1683 pri požiari vyhorela Trnava a kuruci vyplienili mesto.

Veľa zla narobili aj rôzni zbojníci /napr. Juraj Hrajnoha (+ 1738), bratia Peter a Pavol Dubošovci z Dechtíc a iní/. Počas týchto postošení nebolo rodiny, ktorá by niekoho neoplakávala. V prípade nebezpečenstva občania i z okolitých dedín hľadali na hrade ochranu. Dňa 12. septembra 1626 cisárski jazdci prepadli Dechtice. /Boli to španielski vojaci, ktorých cisár povolal na ochranu pred Turkami/ Turci vypaľovali osady, masovo vraždili obyvateľov, čo nepobili, brali do zajatia i s

korisťou, ktorej sa zmocnili. Nájazdy Turkov sa striedali s nájazdmi cisárskych žoldnierov, ktorí si takto nahrádzali žold, ktorý nepravidelne dostávali.

Mnohí z dechtických anabaptistov utiekli do hradu. Ostatní občania z okolitých dedín hľadali ochranu pod hradnými múrmi. Jazdci vyplienili Dobrú Vodu a potom tiahli aj na hrad, aby ho dobyli. To sa im pre nedostatočnú výzbroj nepodarilo. So strelbou a krikom napadli tábor ľudu pod hradom, 6 ľudí zabili a viac žien a dievčat zneuctili. Počínanie vojakov bolo hrozné. V kronike anabaptistov je poznamenané, že vojaci si nezaslúžia ani meno "kresťan". Vojaci anabaptistom neubližovali, myslelo sa, že títo sú pod ich ochranou a ostatným spôsobili množstvo škôd, obyvateľstvo začalo anabaptistov prenasledovať.

Majetkové pomery na panstve sa skomplikovali po smrti Tomáša Erdödyho (1624) a Krištofa Erdödyho (1621), kedy sa Dobrovodské panstvo dostalo do ťažkého položenia. Bolo totiž rozdelené medzi viacerých majiteľov – súrodencov, ktorí svoje podiely často dávali do zálohu. Medzi spoluvlastníkov patrili sestry Krištofa – Alžbeta vydatá za Jozefa Muskona, Anna, vydatá za Melchiora Alagyho a Zuzana, vydatá za Krištofa Turzu. Po smrti Krištofa Erdödyho väčšiu časť majetkov obhospodaroval jeho syn Gabriel. Spolu s bratom Jurajom v roku 1636 zálohoval majetky v Jaslovciach a Paderovciach Danielovi Esterháziemu za sumu 5926 zlatých. Tretí syn Krištofa, Imrich Erdödy, získal v roku 1653 do zálohu na 20 rokov majetkový podiel Alžbety (dcéra Alžbety Erdödyovej a Jozefa Muskona) vydatej za Herberta Ausperga za sumu 66 tisíc zlatých.

Gabriel Erdödy (1615-1650) sa v roku 1640 stal kráľovským radcom a panovník Ferdinand II. mu udelil titul komorníka. Jeho prvá žena bola Mária Pálffyová. Po jej smrti sa v roku 1647 znovu oženil s Juditou Amadeovou. Zomrel 35 ročný na Smolenickom hrade, kde aj býval. Dobrovodské panstvo potom viedla Judita Amadeová, ktorá získala v roku 1651 do zálohu majetkovú čiastku Alžbety Muskonovej za 32 tisíc zlatých.

Majitelia Dobrovodského panstva nevenovali hradu veľa

starostlivosti z hľadiska obrany ako tomu nasvedčuje i z 19. decembra 1645 nám zachovaný inventár hradných hnutelností. Podľa tohto inventára sa dá súdiť, že v tom čase hrad nebol bohato vystrojený a vyzbrojený. Inventúru robili Gregor Szentandrassy, Michal Bánoczy, Gašpar Fabiankovič, Martin Stanzovič, František Derdák a kastelán hradu.

V tomto období boli páni hradu vo finančných tiesňach, lebo poddaný ľud mnoho stratil nájazdmi Turkov a bol neschopní platenia poplatkov.

Dňa 4. apríla 1656 na žiadosť Judity Amadeovej bola vykonaná úradná prehliadka hradu /occulata/. Podľa úsudku komisie bol hrad v tom čase vo veľmi zlom stave. Strechy a dlážky sú v úbohom stave. Grófka Judita dala vykonať niektoré opravy: "dala postaviť v izbách kachle a urobiť nové okná". O stave hradu obširnejšie pojednáva inventúra z 1. septembra 1684, ktorá opisuje časť hradu, ktorá patrila Jurajovi Erdödymu. V dolnom hrade mu patril: mlyn, pri mlyne kaplnka a chlievy so všetkým, čo v nich bolo. Za kaplnkou pol bašty. V strednom hrade mu patrila: sklepená miestnosť pri bráne, pivnica pri malej bráne so všetkým, čo v nej bolo. V hornom hrade mu patrilo: pol sklepenej miestnosti pod vežou, polovica strednej budovy, polovica najvyššej budovy. Jedna sklepená miestnosť vo veži, do ktorej je prístup spod strechy. Dobrovodský hrad slúžil ako útočisko pred rôznymi vpádmi najmä tureckými, ktoré ako lavína plienili Slovensko. Ľud sa často vracal už len do svojich vypálených dedín. A toto všetko spôsobilo úpadok a stagnáciu hospodárskeho vývoja, ktorý sa nikdy úplne nezastavil.

Turci po zaujatí Hlohovca /2. septembra 1663/, ktorého pánom bol Adam Forgács, sa prebrodili cez Váh pri Jalšovom. Časť Turkov išla smerom cez okolie Trnavy a Bielu horu na Záhorie a Moravu, druhá časť zamierila údolím cez Vrbové a Čachtice smerom na hrad Branč, Myjavu a Moravu, tretia časť plienila údolie Nitry. Dňa 3. septembra 1663 o pol 12 na poludnie, na čele s Jusufom pašom, janičarmi a Tatármi prišli do Dechtíc, dedinu vypálili a vyrabovali. Zabili veľa ľudí a mnohých odvliekli do zajatia. Len z dvora anabaptistov odvliekli do

zajatia 35 ľudí. Obyvateľstvo bolo vydané na pospas osudu, mnohí z okolia hľadali záchranu na Dobrovodskom hrade, kde ich mnoho zomrelo vo veľkej biede a od hladu. Ľud sa potom vrátil na svoje spustnuté pohoreniská. V 2. polovici septembra 1663 Turci plienili stredné Považie, z Dobrovodského panstva a z okolia Vrbového odvliekli veľké množstvo ľudí do zajatia. Pod Malými Karpatmi podpaľovali strechy domov, takže im padlo za obeť 36 obcí a mestečiek. Turecké vpády sa dlho zachovali v pamäti ľudu.

Erdödyovci využívali okolie hradu najmä na poľovačky, a preto si aj dali /gróf Jozef Erdödy + 12. júna 1824/ medzi Dobrou Vodou a Dehticami postaviť podľa projektu hlohoveckého staviteľa Františka Častku v rokoch /1774 – 75/ poľovnícky zámoček (Lesný dom) Erdöház – Planinka, /neskorobarokovom slohu, na dispozícii "Cour d'honneur"/, kde občas nocovali. Zámoček sa nachádza ukrytý, celý obklúčený zeleňou lesa. /Dnes slúži na rekreačné účely/

Erdödyovci v tom čase už nevenovali hradu Dobrá Voda veľa starostlivosti, nikdy v ňom trvale nebývali, a tak hrad pomaly pustol.

Dobrovodania sa v minulosti často zaoberali pytliactvom aj z toho dôvodu, že zverina z panských obôr, najmä pri Planinke, im často zničila celú úrodu. Preto sa často dostávali do konfliktu s miestnym panstvom a najmä s ich horármi, za Piešťou, ktorí im odníмали pušky. Poľovačky boli len na výslovné nariadenie a povolenie panstva. Ani úradníci panstva nemali dovolené poľovať. Podľa nariadenia panstva okrem nadlesného a poľovníkov nik nesmie vstúpiť do lesa s puškou. Zvláštnou povinnosťou poľovníkov bolo dozerať na pytliakov. V roku 1808 tu bol na poľovačke kráľ František /12. februára 1768 – 2. marca 1835/.

Zver i naďalej ničila chotár a pušiek nebolo, v mnohých vrela krv za potupu pre odňaté pušky. Nuž ale čo si počať bez pušiek, keď im zver ničí chotár a krv sa zaprieť nedá. Preto jednej noci prepadli aj Erdöház a zobrali všetky tam uložené pušky i panské. Bolo to menšie miestne povstanie, smelá rebélia. Čo z víťazstva, keď gróf Móric Pálffy (12. júla 1812

– 14. septembra 1897) bol vtedy mocným a veľkým pánom podľa postavenia. Za trest im potom miestodržiteľ Uhorska /od 1849/ a /od 1861/ vojenský gubernátor Uhorska Móricz Pálffy poslal do obce regiment vojakov /okolo roku 1863/, aby zhabali pušky, ktoré občania skrývali. Týchto museli občania dovtedy chovať, pokiaľ im neodovzdali všetky ukradnuté zbrane. Títo vojaci boli poväčšine talianskej národnosti a ubytovali sa v tých domoch, kde podľa udania boli zbrane. Dobrovodania boli z toho nešťastní, lebo viacerí boli nespravodlivo obvinení, ktorí zbrane nemali, museli zaobstarávať si zbrane, aby ich mohli odovzdať a tak sa zbaviť vojakov. Údajne až vypuknutie cholery vypudilo týchto grófových “hostí” z obce.

Doteraz sa s iróniou spomína, že počas pobytu vojakov sa zvýšil počet detí – “obnovila sa krv”. Pravda, zver ničila chotár i ďalej. Panstvo dostalo od kráľa príkaz ohradiť si svoj chotár.

“Trestom božím” boli v minulosti pre obyvateľstvo epidémie moru (čierna smrť), /1348, 1509, 1562, 1585, 1632, 1644, 1663, 1683, 1708, 1739, 1762, 1770/, čiernych kiahní /1756/, škvrnitý týfus /1757/ a cholery / 1644, VIII. – X. 1831, V. – VIII. 1849, 1855, V. – VIII. 1866, 1873/. Tieto epidémie vyludňovali celé mestá a oblasti už v stredoveku.

Rôzne epidémie zasiahli aj územie Slovenska. Šíreniu epidémii napomáhali aj katastrofálne zdravotné pomery na Slovensku, ale aj v okolitých krajinách. Proticholerové opatrenia boli veľmi primitívne a až do roku 1884 nebol známy ani vírus zapríčiňujúci toto ochorenie. Za celé obdobie cholery /1831 – 1873/ zomrelo na Slovensku veľké množstvo ľudí. Na Dobrej Vode v tom čase zomrelo na cholera 34 ľudí.

Cholerová epidémia /Ázijská cholera – cholera asiatica, epidemická črevná choroba, ktorá sa prejavuje hnačkami a zvracaním/, ktorá prvý raz zasiahla Uhorsko v rokoch 1831 – 32 neobišla ani Dobrú Vodu. V rokoch 1850, 1866 a 1873 postihli Slovensko ďalšie vlny cholery. Liekov nebolo a tak sa ľud pridržiaval výlučne ľudovej terapie – “pil alkohol”. Bezmocní ľudia hľadali pomoc a ochranu u Pána Boha a denne sa modlili. Do kostola sa počas epidémie nechodilo, aby sa nešírila

nákaza.

V polovici 17. storočia patrila časť hradu **Štefanovi II. Thökölymu** /1623 – 1670/, vnukovi Šebastiána Thökölyho /1540 – 1607/, ktorý začal svoju životnú kariéru ako jednoduchý obchodník s vínom v Trnave. Časom sa stal aj trnavským mešťanom. Pochádzal z Poľska. Svojou schopnosťou a podnikavosťou si nadobudol veľký majetok. Bol obratným obchodníkom s vínom a s koňmi a verným stúpencom kráľa Ferdinanda II., od ktorého v roku 1598 získal barónstvo. Po porážke protihabsburgského stavovského povstania utiekol v roku 1687 do Turecka, kde mu sultán daroval majetok a titul vidinského grófa.

Judita Amadeová dokončila stavbu františkánskeho kláštora na Katarínke v roku 1642 a v roku 1657 zrenovovala a čiastočne dobudovala hrad. Snažila sa ho povzniesť. Nad vonkajšou bránou dobrovodskeho hradu bol erb Judity Amadeovej s letopočtom 1657. Z tohto údajja je vidieť, že ona dala vystaviť budovu pri vonkajšej bráne. Za Judity Amadeovej, dňa 6. marca 1654 sa uskutočnil súpis statkov a majetkov panstva. V tejto listine sú uvedení aj majitelia jednotlivých poddanských pozemkov a pri ich mene je naznačený aj stav dobytku dotyčného poddaného. Judita Amadeová nebola jediným dedičom po svojom manželovi Gabrielovi Erdödym, dedili aj ich deti: Juraj, Krištof II. a Barbora (manželka Adama Cobora). Okrem toho jednu časť zdedila aj jeho dcéra z prvého manželstva Mária, manželka Jána Lipaja. Juraj Erdödy (1645-1714) nebol teda jediným vlastníkom, patrila mu však väčšia časť panstva. Získal veľa hodností, bol oravským, tekovským, šarišským a varaždínskym župan, taverník a krajinský sudca. Za manželku si vzal vdovu po strýkovi Adamovi Erdödym, Alžbetu Rákociovou. Na jeho podnet bol v roku 1678 vypracovaný nový urbár pre panstvo Smolenice a Dobrá Voda. Po Alžbetinej smrti sa zosobášil s Teréziou r. Jakusichovou. Bol pochovaný v rímskokatolíckom kostole sv. Kataríny pri Naháči /na Katarínke/.

Krištof II. Erdödy (1649-1704) spravoval menšiu časť majetkov. Za manželku mal Zuzanu Pálffyovú. Istú čiastku vlastnila aj

Barbora, vydatá za Adama Cobora, a ich syn Marek Cobor. V roku 1678 zálohoval Adam Cobor spolu s manželkou svoj majetkový diel v Dobrovodskom panstve Alžbete Cobarovej, vdove po Františkovi Čákim. Do zálohu dali tie časti panstva, ktoré tvorili dedičstvo Jána Lipaja, boli to niektoré časti hradu Dobrá Voda a chtelnického kaštieľa, ďalej majetkové diely v Chtelnici, Radošovciach, Dechticiach a Jaslovciach. Spomínaný majetok zálohovali za 11 tisíc zlatých s tým, že o rok ho mohli vykúpiť späť. Alžbeta Cobarová v roku 1682 previedla tento svoj zálohovaný majetok na Jána Maholániho a jeho manželku Juditu Péterfiovú. V roku 1699 Judita Péterfiová, vdova J. Maholániho, zálohovala Dobrovodské panstvo (časť dedičstva Lipaja) spolu s Dehticami za suu 11 200 zlatých Jánovi Horvátovi-Šimončičovi a jeho manželke Kláre Lužinskej. Títo získali v roku 1719 ešte majetkový podiel Mareka Cobora, ktorému patrili celá obec Hradište pod Vrátnom a čiastky v obciach Osuské, Radošovce a Jaslovce.

Po smrti Juraja Erdödyho (1714) prevzali panstvo deti jeho brata Krištofa II. Erdödyho. Podstatnú časť Dobrododského panstva zdedil Juraj Leopold Erdödy (1680-1759), bol varaždínským, klužským, tekovským a šopronským županom, direktor Oravského komposesorátu a krajinský sudca, kráľovský tajný radca, strážca uhorskej koruny, predseda uhorskej kráľovskej komory, manžel Terézie r. Esterházy.

Erdödyovci ako verní katolíci vždy stáli pri Habsburgovcoch. Najmä Karol VI. si veľmi cenil vernosť i vojenské zásluhy Juraja Leopolda, ktoré si získal už v bojoch proti Tökölymu a proti Turkom .

V roku 1731 zobral Juraj Leopold Erdödy do zálohu za 75 tisíc zlatých coborovský diel, v ktorom mal podiel aj jeho brat Adam Ladislav Erdödy. Späť získal aj lipajovský diel v roku 1747. Rodinné majetky rozšíril v roku 1712, keď vzal do zálohu od Esterháziovcov panstvo Strečno. V roku 1720 získal za 24 tisíc zlatých od kráľovskej komory panstvo Hlohovec.

Po smrti Juraja Leopolda Erdödyho (1759) sa dedičmi stali jeho traja synovia Anton, Ján Nepomuk a Krištof III. Vedenie

Dobrovodského panstva prevzal v roku 1760 **Ján Nepomuk**. Panstvu patrili mestecká Chtelnica, Dobrá Voda, Brezová pod Bradlom, Stará Turá, dediny Hradište pod Vrátnom, Kátlovce, Kočín, Lančár, Dolný Lopašov, Jaslovce, Radošovce, Šterusy. Najstarší syn Anton získal Hlohovecké panstvo a majetkový diel v Čachtickom panstve, ktorému pripadli aj Dechtice. Krištof III. dostal hrad a panstvo Smolenice, ktorému pripadli aj Paderovce a Osuské. Nové delenie majetkov bolo po smrti Antona Erdödyho r. 1769, keď všetky jeho majetky pripadli bratovi Jánovi Nepomukovi. Podobne ako jeho predchodcovia aj on zastával významné verejné funkcie. Bol zvolenským županom, tajným radcom, radcom zdravotnej komisie i predsedom uhorskej dvorskej komory. Po jeho smrti v roku 1789 prešlo panstvo na jeho syna Jozefa. V tom období bol hrad obývaný len z jednej časti a slúžil ako väzenie pre odsúdených poddaných, ktorých strážil jeden kastelán a niekoľko hajdúchov.

Od začiatku 17. storočia začal hrad pomaly chátrať, už sa na ňom nebývalo, ba i úradníci sa postupne premiestnili do kaštieľa v Chtelnici. Podľa listiny z 17. marca 1691, ktorú píše Juraj Erdödy svojmu správcovi Martinovi Verbajovi, bol hrad v rokoch 1690 – 91 značne poškodený, ale ako, to sa už nedá zistiť.

Majitelia hradu mali neprestajné spory so susednými panstvami, lebo nemali presne ustálené hranice svojich panstiev. Pritom sa viac ráz odohrali aj rôzne násilnosti. Cisár Leopold I. 19. októbra 1699 uložil nadvorníkovi – správcovi uhorskej krajiny, aby urovnal spory medzi Dobrovodským a Korlátskym panstvom na základe "smerčieho súdneho usporiadania hraníc". Spor začal ešte pred rokom 1578 medzi Jánom Chronom z Dobrej Vody a Gašparom Pongrácom a Jánom Apponym z Korlátky na druhej strane.

Koncom septembra v roku 1703 zaútočili na hrad vojská Františka II. Rákoczyho /nar. 1676/. I keď ho nedobýli, dosť ho poškodili. Podľa listiny z 16 januára 1731 bol hrad vo veľmi zlom stave. Zanedbaná bola najmä horná časť /horný hrad/ a budovy dolného podhradia, najviac strecha Czoborovej časti,

ktorá bola poškodená a pokrytá slamou.

V roku 1760 bývali na hrade kastelán, 4 hajdúsi a vrátnik. Hrad v tom čase slúžil ako väznica pre previnilých poddaných, ktorí sa previnili voči panstvu. Hrad mal aj vlastného kata, ktorého ročný plat bol 12 zlatých. Stálych katov mali len väčšie mestá a významnejšie panstvá, ktoré mali tzv. hrdelné právo, vykonávať popravu nad odsúdeným. Takéhoto kata si zemepáni požičiavali. Funkcia kata nebola považovaná za znevažujúcu. Podľa zásluhy potrestal človeka, ktorý sa zločinným správaním vlastne už sám vyradil zo spoločenstva poriadnych a čestných ľudí. Vykonával popravy a telesné tresty. Mučil pri vypočúvaní. Nosil čierny plášť s kapucňou. Celý objekt hradu v roku 1762 vyhorel, keď doňho udrel blesk. Správu o tom podáva 11. septembra 1762 Jánovi Nepomukovi Erdödymu hospodársky správca hradu Ján Gazdách. Potom bol sčasti opravený, obnovili kaplnku, ostatné objekty sa rozpadávali. Kaplnka s jedným zvonom bola obnovená v roku 1766 s dovolením generálneho arcibiskupského vikára a posvätená miestnym farárom Ignácom Jedličkom. Kým panstvo navštevovalo hrad, v kaplnke vykonával pobožnosti. Od roku 1786 sa v nej už bohoslužby nekonali.

Hrad bol taký zničený, že o chvíľu už nebude potrebovať žiadneho dozorcú, natoľko mu spustli múry napísal v roku 1813 vo svojej knihe "Malebná cesta dolu Váhom" gróf Alojz Mednyanský.

Začiatok 19. storočia bol pre Uhorsko v znamení vojen s Francúzskom. Politické postavenie si hasburská monarchia v rámci tzv. Svätej aliancie v Európe upevnila až po porážke Napoleona v roku 1815 obnovenou spojeneckou zmluvou.

Posledným majiteľom hradu Dobrá Voda z rodu Erdödyovcov bol Jozef Erdödy (1754-1824). Na Dobrovodskom panstve sa zdržiaval veľmi málo, väčšinu času trávil na Hlohoveckom zámku, ktorý bol oveľa prepychovejší a pohodlnejší čo zodpovedalo jeho vysokému postaveniu i vyberanému umeleckému vkusu. Dosiahol najvyššie hodnosti na diplomatickom poli. Stal sa županom žúp Požegy, Hontianskej, Varaždínskej a Nitrianskej a súčasne bol I dedičným kapitánom mesta a hradu Varaždína. Zomrel 24. júna

1824 vo Švajčiarsku, bezdetný. Bol pochovaný v Smoleniciach, v rodinnej hrobke.

Erdödyovci boli pyšné panstvo a hrad hlboko ukrytý v horách si prestali vážiť. Dôchodok z majetku užívala Alžbeta Erdödy r. Mayerová vdova po Jozefovi Erdödy. Grófka Alžbeta žila na svojom panstve v Továrnikoch, v pokročilom veku chtiac sa oslobodiť od starostí hospodárenia, v roku 1855 prepustila Dobrovodské panstvo grófovi Jozefovi Pálffymu /1810 – 1873/, staršiemu synovi grófa Františka Alojza Pálffyho /1785 – 1841/ – pán Červeného Kameňa, s tým, že jej bude platiť doživotne dôchodok na živobytie. Gróf František Pálffy bol manželom jedinej dcéry Antona Pavla Erdödyho, Jozefíny, ktorý bol bratom Jozefa Erdödyho.

Gróf Jozef Pálffy vládol na Dobrovodskom majetku od roku 1855 do roku 1873. Správcom hospodárstva bol Jozef Szullo. Gróf Jozef Pálffy zomrel 7. mája 1873 v Pešti, bez vlastných priamych potomkov, svoj majetok odkázal svojmu synovcovi Jozefovi Pálffymu (1853 – 1920), ktorému v záveti odkázal, aby bol verným synom vlasti. Umrel po dlhom trápení a je pochovaný v krypte rímskokatolíckeho kostola v Chtelnici. Správu Dobrovodského majetku prebral po ňom jeho brat gróf Móricz Pálffy (1812 – 1897), plukovník a majiteľ Smolenického panstva (1864) ako poručník svojho nedospelého syna Jozefa, ktorý bol dedičom Dobrovodského panstva, do ktorého patrilo 14 obcí, a ktoré sa rozkladalo na ploche 18 146 katastrálnych jutár. Mladý gróf Jozef Pálffy (1853 – 1920) bol guvernérom oravského komposesorátu, prevzal panstvo svojho nebohého strýka v roku 1883. V roku 1864 bolo zlúčené Dobrovodské panstvo so Smolenickým pod spoločnou správou, so sídlom v Smoleniciach. Celková výmera panstiev bola 25 366 kat. jutár.

Na povznesenie hospodárstva investoval veľmi veľa. Zreštauroval všetky staré majere v Naháči, v Hornom Dubovom, Kátlovciach, Dechticiach, Chtelnici a Dolnom Lopašove a prispôbil ich novým požiadavkám hospodárenia. Celkom nové majere dal postaviť v Radošovciach, Veselom a Dechticiach. Z chtelnickej časti v roku 1869 vytvoril fidelkomis /zverenecký majetok/, ktorý bol zrušený v roku 1924. Jozef Pálffy v

Dechticiach založil pílu a rybáreň, ktorá kryla potrebu celej krajiny. V Kátlovciach postavil nový liehovar a Chtelnický liehovar z roku 1877 zmodernizoval. Pálffyovci si v Dobrovodskom panstve do roku 1928 riadne vykonávali patronátne povinnosti, potom prestali z dôvodu zníženia majetku.

Hrad v tom čase bol len zrúcaninou, do jeho obnovy už nik neinvestoval. Po Jozefovej smrti (1920) sa stal dedičom majetku jeho najstarší syn Jozef (nar. 1898), ktorý bol povinný ročne dávať na výživu 48 000 Kč svojej matke vdove Lucii Pálffyovej rod. Wilczekovej a zabezpečiť jej šesťizbový byt s príslušenstvom.

Jeho brat Peter študoval v Nemecku výtvarné umenie, bol akademický maliar, viedol bohémsky život, bol členom spolku Madách, žil v Nemecku a Francúzsku a zostal slobodný tak isto ako obidve jeho sestry. Najmladší Karol bol majiteľom Červeného Kameňa, býval tam aj so svojou matkou Luciou až do roku 1945. Mária – Marietta žila vo Švajčiarsku a bola dvornou dámou na lichtenštajnskom dvore. Pavlína žila v chtelnickom kaštieli až do roku 1945.

Pálffyovci páni Dobrej Vody

Šľachtický rod Pálffyovcov patrí k najstarším v Uhorsku, ich predkovia sa spomínajú už v 10. storočí, pochádzajú z rodu Hedervári – Konth. Pavol Konth, príslušník tohto rodu, sa spomína v roku 1383, ktorý bol ženatý s Alžbetou Illéšovou a mal syna Pavla II. Je známe, že Štefan Konth povstal proti kráľovi Žigmundovi Luxemburskému, ktorý ho dal v roku 1393 sťať. Jeho vnuk Pavol III. Konth si pozmenil v roku 1425 meno na Pálffy /Pavlovič/ a získal od kráľa Mateja Korvína erb. Padol v bojoch proti Turkom. Jeho potomok Vavrinec Pálffy – bratislavský župný kapitán, padol v bitke proti Turkom pri Moháči v auguste roku 1526. Jeho syn Pavol III. Pálffy sa oženil s Klárou Erdödyovou, dcérou Blažeja Bakocza a tak sa prvý raz spojili v rodinnom zväzku tieto dve zámožné šľachtické rodiny, svadbou dostal do vena hrad Čabraď. Pavol III. padol v bitke proti Turkom. Pálffyovci už na začiatku 15. storočia používali rôzne predikáty, napríklad “de Dercsikai”,

“de Rárói”, “de Csabraghó” a od 16. storočia prijali predikát “de Erdöd” a erb tohto rodu. Erb Pálffyovcov mal v modrom štíte zlatého jeleňa vyskakujúceho z hornej polovice zlatého kola položeného na malom zelenom trojvrší.

Mali dvoch synov Petra a Vavrinca. Ich syn Peter získal veľké majetky v Zadunajsku prostredníctvom svojej zámožnej manželky Žofie Dersffyovej. V roku 1536 bol povýšený do šľachtického stavu a stal sa majiteľom hradu Čabraď. Padol v roku 1568 v bitke proti Turkom. Pálffyovci sprvoti vlastnili majetky v Zadunajsku, na Slovensku prvé panstvá získali až v 16 storočí. Slávu rodu na Slovensku založil Petrov syn, Mikuláš Pálffy /10. septembra 1552 – 23. apríla 1600 Červený Kameň – pochovaný v Martinskom dóme, v Bratislave/.

V dejinách Uhorska zohrávali významnú úlohu, zastávali významné politické a vojenské funkcie. Počnúc Mikulášom Pálffym vždy najstarší člen rodu zastával funkciu hlavného župana Bratislavskej župy a súčasne hlavného kapitána Bratislavského hradu. Pálffyovci boli oddaní Habsburgovcom, a preto bojovali proti Turkom, Bethlenovi, Thökölymu, Bocskayovi i proti Rákóczimu.

Ján Karol Pálffy /4. decembra 1645 – 3. novembra 1694/ sa vyznamenal v bojoch proti Turkom, dosiahol hodnosť maršala a titul savojského vojvodu, ktorú v dejinách dosiahli viacerí Pálffyovci. Bol ženatý s Katarínou Lichtensteinovou.

Ján Pálffy /1664 – 1751/ bol generálom a chorvátskym bánom, od roku 1741 palatín.

Podobnosť erbu i rovnaký pôvod predikát /z Erdödu/ poukazuje na spoločný prapôvod s rodom Erdödy. Pálffyovci sa rozdelili na tri veľké línie: malackú – zakladateľ Mikuláš 1710 –73, pajštunskostupavskú – zakladateľ Leopold 1716 – 73 a červenokamenskú – zakladateľ Rudolf 1719 – 68.

V rokoch 1855 – 1945 bol hrad vo vlastníctve červeno – kamenskej línie rodu Pálffyovcov. Z tohto obdobia pochádza chemická továreň na Dobrej Vode. Začiatkom 19. storočia boli obývané len budovy dolného predhradia, ostatné boli už v zrúcaninách. Hrad bol opravený len núdzovo a slúžil ako väznica pre poddaných. Na hrade boli väznení previnilci zo

všetkých majetkov grófa Jozefa Erdödyho.

Starí ľudia rozprávali, že v minulosti nemávali obyvatelia hradu v studni nadostač vody. Preto im tam z prameňa Blavy dovážal vodu istý Juríček, prezývaný Mikeš, ktorý z tej vody ponajprv dal napiť neďaleko hradu pod skalou bývajúcemu pustovníkovi.

Jeho smutný osud dovriesili dobrovodskí poddaní, keď ho postupne rozobrali na stavebný materiál. Aj pri stavbe terajšieho kostola bol upotrebený materiál z hradu, kamenné schody na chorus, vchodové dvere do kostola a iné. Hrad pustol a v súčasnosti je už len veľkou ruinou so slávnou minulosťou. Pálffyovci sa o hrad už nestarali, poručili ho jeho osudu. Do jeho obnovy už nik neinvestoval. Z krásneho a mocného hradu ostali len zrúcaniny. Ale i ony sú ešte impozantné a sú ozdobou širokého okolia. Pohľad na zrúcaninu hradu pôsobí mocným dojmom, takže v mysli návštevníka zanechajú trvalý dojem. Všetko na okolí i v hrade je tichučké ako sen, akási mocná idyla a čosi úctyhodného je v týchto búrkami obrýpaných múroch.

Závažným dôvodom pustnutia hradov bol fakt, že ich majitelia v priebehu 17. a 18. storočia sa postupne presťahovali do pohodlnejších, teplejších a prístupnejších kaštieľov a kúrii, ktoré stavali v blízkosti hradu alebo na inom vhodnom mieste. Hrady postupne stratili aj svoj vojenský význam a majitelia ich neraz potom ponechali svojmu osudu a to najmä vtedy, ak ich údržba bola priveľmi nákladná. Vtedy začali nerušene pôsobiť prírodné živly: dážď, vietor, mráz a vegetácia, ktorým napokon podľahol aj ten najpevnejší objekt. Proces devastácie hradu sa začal, keď požiar zničil jeho pôvodné šindľové strechy, tak ako to bolo i v prípade Dobrovodského hradu a pomaly pokračuje až po dnešné dni.

Významní majitelia hradu

Aba Samuel, magister, "Veľký – Pekný" – /? – 15. júna 1312 Rozhanovce/, vojenský veliteľ, uhorský šľachtic, príslušník hlohoveckej vetvy šľachtického rodu Abovcov, šintavský vojvoda, prívrženec Matúša Čáka – Trenčianskeho, veliteľ jeho

vojska vyslaného na pomoc východoslovenským oligarchom Abovcom – Omodejovcom v ich boji proti kráľovi Karolovi Róbertovi z Anjou, padol v rozhodujúcej bitke pri Rozhanovciach (15. júna 1312), v ktorej boli omodejové vojská porazené. Od roku 1275 vlastnil Dobrú Vodu, Hlohovec, Szent Vít – Veľké Kostolány, Šintavu, ... (Abovci údajne pochádzali z rodu kráľa Samuela Abu /990 – 5. 7. 1044/)

Czobor Marek – /? – 1728/, cisársky generál, syn Adama I. Czobora /+1692/ a Barbory Erdödy, generál a majiteľ holičského a šaštínskeho panstva, mal 4 sestry: Kristínu, Teréziu, Evu a Angeliku, bol ženatý s Antóniou r. Lichtensteinovou, mal dcéru Antóniu – Cordona Herczegné a syna Jozefa, od mladosti slúžil v cisárskej armáde, kráľovský dverník (1715 – 1723), účastník bojov proti Turkom a proti vojskám stavovského povstania Františka II. Rákocziho, majiteľ časti dobrovodského hradu (1719).

Čák – Trenčiansky, Matúš – /1260 – 18. marca 1321/, oligarcha, uhorský magnát, krajinský hodnostár, otec Peter, mal syna Matúša /+ 1318/, bratislavský župan, palatín, kráľovský pokladník, ovládal značnú časť Slovenska, 14 stolíc a asi 50 hradov a panstiev, pán Váhu a Tatier – Matúšova zem, počínal si ako samostatný panovník, majiteľ Dobrej Vody /1316 – 1317/.

Erdödyovci: – /verní stúpenci Habsburgovcov/, sedmohradský šľachtický rod,

Erdödy Gabriel – /1615 – 13. júla 1650 Smolenice/, krajinský hodnostár, kráľovský radca a komorník, otec Krištof I. Erdödy, matka Barbora, dcéra palatína Juraja Thurzu, ženatý s Máriou r. Pálffyovou a potom v roku 1647 s Juditou r. Amadeou, mal 3 synov: Alexandra, Juraja a Krištofa II. a 2 dcéry: Máriu, ktorá sa vydala za Jána Lippayiho a Barboru, ktorá sa v roku 1669 vydala za Adama Czobora.

Erdödy Ján Nepomuk – /22. mája 1723 – 15. apríla 1789 Bratislava/, krajinský hodnostár, mecén, veľkostatkár, varaždinský a zvolenský župan, hlavný kráľovský komorník – 1760, miestodržiteľský radca, predseda uhorskej komory, tajný

radca – 1760, otec Juraj Leopold Erdödy, po ktorom zdedil všetky rodové majetky na Slovensku, ktoré zreformoval, matka Terézia r. Esterházyová, mal sestru Máriu – Jozefu a 4 bratov: Jozefa, Antona, Krištofa III. a Daniela, bol ženatý s Teréziou r. Pálffyovou, s ktorou mal dvoch synov: Jozefa a Antona.

Erdödy Jozef – /1754 – 12. júna 1824 Davos, pochovaný v Smoleniciach/, krajinský hodnostár, veľkostatkár, krajinský kancelár, kráľovský pohárnik, kapitán varaždinského hradu a varaždinský župan, nitriansky župan, otec Ján Nepomuk Erdödy, matka Terézia r. Pálffyová, mal brata Antona, bol ženatý s Antóniou r. Bathyanyovou, potom s Alžbetou r. Mazerovou, zomrel bezdetný, všetky jeho majetky zdedil synovec Juraj Erdödy. V roku 1774 dal postaviť Erdöház – Planinku – poľovnícky zámoček. Vdova Alžbeta r. Mazerová prepustila Dobrovodské panstvo grófovi Jánovi Pálffymu, synovi grófa Františka Pálffyho, ktorý bol manželom jedinej dcéry grófa Anthona Pavla Erdödyho, Jozefíny, ktorá bola sestrou jej manžela Jozefa Erdödyho.

Erdödy Juraj – /1645 – 1714 pochovaný pri Naháči, na Katarinke,/, krajinský hodnostár, veľkostatkár, správca oravského komposesorátu, oravský, tekovský, šarišský a varaždinský župan, kapitán Topoľčian, kráľovský pokladník, krajinský sudca, kráľovský radca, otec Gabriel Erdödy – hlavný kráľovský dvorník a pokladník, matka Judita r. Amadeová, mal 2 bratov: Alexandra a Krištofa II. a 2 sestry: Máriu a Barboru, bol ženatý s vdovou po Adamovi Erdödy, Alžbetou r. Rákocziovou, potom bol ženatý s Teréziou r. Jakusichovou, zomrel bezdetný, všetky jeho majetky zdedil synovec Juraj Leopold Erdödy.

Erdödy Juraj Leopold – /1680 – 4. mája 1759/, krajinský hodnostár, veľkostatkár, tekovský, varaždinský, šopronský a klužský župan, správca oravského komposesorátu, krajinský sudca, miestodržiteľský radca, tajný radca, strážca uhorskej koruny, predseda uhorskej kráľovskej komory, otec Krištof II. Erdödy, matka Zuzana r. Pálffyová, mal 2 sestry: Katarínu a Teréziu a 4 bratov: Ladislava – Adama, Gabriela, Jozefa a Imricha, bol ženatý s Teréziou r. Esterházyovou, mal dcéru

Máriu – Jozefu a 5 synov /Jozef, Anton generál, župan + 1763 – bol ženatý s Jozefínou Erdödyovou, Ján Nepomuk kráľovský komorník a radca, + 1789 – bol ženatý grófkou Teréziou Pálffyovou, Krištof III. + 1777 – bol ženatý s Máriou Antóniou Kinskou, Daniel/.

Erdödy Krištof I. – /1586 – 26. augusta 1621/, krajinský hospodár, otec Tomáš I. Erdödy – chorvátsky bán a taverník, matka Mária r. Ungnádová, ženatý s Barborou, dcérou palatína Juraja Thurzu, s ktorou dcéru Alžbetu a troch synov: Juraja I., Imricha a Gabrila I.. Majetky zdedil po ňom syn Gabriel. Bol splnomocnencom kráľa Rudolfa II. pri jednaniach s veliteľom protihabsburského šľachtického povstania Štefanom Bocskayom.

Erdödy Krištof II. – /1649 – 1704/, krajinský hodnostár, predseda uhorskej kráľovskej komory, strážca koruny – 1681 a kráľovský pokladník, otec Gabriel Erdödy, matka Judita r. Amadeová, mal 2 sestry: Máriu a Barboru a 2 bratov: Alexandra a Juraj, bol ženatý so Zuzanou r. Pálffyovou, mal 5 synov: Ladislava – Adama – nitrianský biskup – kancelár + 1720, Gabriela – jagerský biskup + 1744, Juraja – Leopolda krajinský sudca + 1758, Jozefa + 1723 a Imricha – Sázavsky vojvoda a 2 dcéry: Katarínu – manželku Petra Dražkoviča a Teréziu – manželku Imricha Zichyho.

Erdödy Krištof III. – /? – 1777/, krajinský hodnostár, otec Juraj Leopold Erdödy, matka Terézia r. Esterháziová, ženatý s Máriou Antóniou r. Kinskou,

Erdödy Tomáš I. – /1558 – 17. januára 1624 Krupina/, protiturecký bojovník, krajinský hospodár, cisársky radca, chorvátsky, slavónsky a dalmatinský bán – 1584, dedičný varaždínsky župan – 1607, kráľovský pokladník, v roku 1607 povýšený do grófskeho stavu kráľom Rudolfom II., prívrženec Habsburgovcov, príslušník sedmohradského šľachtického rodu Erdödyovcov, otec Peter II. Erdödy – chorvátsky bán, matka Margita r. Tahyova, mal brata Petra III., ktorý bol ženatý so Zuzanou Stubenbergovou a sestru Annu, ktorá bola vydatá za Štefana Dersfyho a potom Štefana Illyésházyho, bol ženatý s Máriou r. Ungnádovou a tým získal pre Erdödyovcou panstvá

hradov Dobrá Voda a Smolenice, mal 4 dcéry: Annu, ktorá bola vydatá za Krištofa Thurzu a potom za Helberta Auersberga, Alžbetu, ktorá bola vydatá za Jozefa Moscona, Juliánu a Zuzanu a 4 synov: Žigmunda + 1639, Štefana, Krištofa I., ktorý bol ženatý s Barborou Thurzovou + 1621 a Jána + 1624.

Horváth Ján – Šimoncsics – od roku 1719 správca a majiteľ časti Dobrovodského hradu, ženatý s Klárou r. Luzitskou.

Chorényi Ján /Choron/- devečerský magnát, vesprémsky župan, kráľ Maximilián mu dal Dobrú Vodu v roku 1569 do zálohy. Mal dve dcéry. Anna sa vydala za Štefana Balássa, neskôr za Štefana Liszthi. Margita bola manželkou Krištofa Nádasdyho. Po jeho smrti prešli jeho majetky na Slovensku, na rodinu Nádašdyovú.

Lossonczy Štefan – /? – 27. júla 1552 Temešvar/, stoličný hodnostár, príslušník šľachtického rodu z Lučenca, otec Žigmund, matka Alžbeta r. Drugetová – Homonaiová, mal sestru Annu a 3 bratov: Antala, Farkaša, a Ladislava. Bol ženatý s Anna r. Pakryovou, vdovou po Ladislavovi II. Országhovi, mal 2 dcéry Annu a Fružinu, hlavný novohradský župan – 1547, hlavný temešvársky kapitán, účastník bojov proti Turkom, obranca Temešvárskeho hradu – 1551, v boji bol zranený. Veliteľ tureckých vojsk Ahmet paša ho dal uväzniť a sťat. Majiteľ a správca Dobrej Vody od roku 1542. Jeho majetky zdedila na základe listiny kráľa Ferdinanda z 20. júla 1552 jeho dcéra Anna /+ 22. februára 1595 Szomolya/, ktorá bola vydatá najskôr za Mikuláša Báthoryho, potom za Krištofa Ungnáda /+ 1584/ a v roku 1590 vydala za Žigmunda II. Forgácza /1557 – 1621/. Ním vymrela táto vetva rodu.

Országhovci: – veľmožský rod švábskeho pôvodu.

Országh Krištof – /1535 – 19. októbra 1567, pochovaný v Čachticiach/, krajinský hodnostár, kráľovský čašník, novohradský župan, krajinský sudca, kráľovský radca. Otec Ladislav II. – novohradský župan – 1552, matka Anna, rodená Pekry. Manželka Ilona, dcéra sihoťského hrdinu Mikuláša Šubiča

Zrínského, rod ním vymrel po meči. Po jeho smrti sa Ilona vydala za Štefana Balassiho, protitureckého bojovníka, s ktorým mala syna Melchiona a dcéry. Bol to jediný kalvín v rode Országovcov.

Országh Michal – /? – 1482/. Pochádzal zo starého veľmožského rodu, švábskeho pôvodu (Guth – Kelled). Bol najstarším synom Gašpara Guthy. Rytier na kráľovskom dvore – 1430, kráľovský komorník – 1433, kráľovský pokladník – 1435, kráľovský hlavný stolník – 1438, krajinský kapitán – 1445, kráľovský dverník – 1454, novohradský župan a od roku 1458 uhorský palatín. V roku 1434 dostal hrady a hradné panstvá Čachtice a Dobrá Voda. Mal 5 rokov patronálne právo nad nitrianskym biskupstvom. V roku 1467 sa velil vojskám pri potlačení bratříkov pri Veľkých Kostolnoch. Manželka Ilona bola dcérou Štefana Rozgoňa. Mal aj 4 synov: Jána II., Gašpara II., Michala II. a Ladislava I. a 2 dcéry Barboru a Ilonu, ktoré sa vydali za Podmanických. Jeho neter Judita bola manželkou Jána Jiskru a jeho dcéra Ilona bola manželkou Ladislava Podmanického. Za jeho života získala Dobrá Voda výsadu poľného mestečka s jarmočným právom /1467 ?/.

Országh Ladislav I. – /+ 1554/, bol najmladším synom Michala Országa a Ilony Rozgonyi, kráľovský koniarnik – povozník – 1484, župan heveša a novohradu, bol ženatý s Magdalenou, rodenou Máróthy, s ktorou mal 5 synov: Žigmunda II. + 1498, Michala III., Jána III. – sriemsky a vacovský biskup, Imricha III. – hlavný kráľovský dverník, a Františka – hlavný kráľovský komorník – + 1526, a 5 dcér: Magdalénu, Dorotu, Katarínu, Barboru a Annu. Jeho manželka Magdaléna sa po jeho smrti vydala za Štefana Bánffyho.

Országh Ladislav II. – /+ 1544/, novohradský a hevešský župan, jediným synom Michala III. Országa, ženatý s Annou, rodenou Pekry, mal syna Krištofa +1567 a 2 dcéry Ilonu a Barboru. Ilona /+ 1569/ sa vydala za Gábora Perényiho a Barora sa vydala najprv za Ferdinanda Töröka, potom za grófa Salmisa Ecka a po jeho smrti za Františka Geszthyho. Vdova Anna r. Pekriová sa vydala za Štefana Lossonczyho

Pálffyovci: – uhorský šľachtický rod.

Pálffy Jozef – /15. novembra 1810 Červený Kameň – 7. mája 1873 v Budapešti, pochovaný v Chtelnici/, župný hodnostár, Bratislavský hlavný župan, veľkostatkár. Otec gróf František VI., kráľovský komorník (1785 – 1841), matka grófka Jozefína, r. Erdödyová. Mal brata Mórica, ktorý bol ženatý s grófkou Paulínou Wilczekovou a sestru Hermínu, ktorá sa vydala za Mariusa Tolomeiho. Bol slobodný.

Pálffy Jozef – /8. septembra 1853 Lancut – 21. januára 1920 Davos/, podnikateľ, veľkostatkár. Otec Móric, matka grófka Paulína, r. Wilczeková. Mal 3 sestry: Irmu 1852, Gizelu 1854, Máriu Teréziu 1856, a brata Jána Nepomuka Máriu Jozefa 1857. Manželka Lucia, r. Wilczeková. Mal 5 detí. Syn Peter maliar, Karol majiteľ Červeného Kameňa, Jozef majiteľ Smoleníc a Dobrej Vody, dcéra Mária – Marietta žila vo Švajčiarsku a Pavlína v Chtelnici. Správca rodového fideikomisu a oravského komposesorátu. Na svojích majetkoch zavádzal moderné formy hospodárenia. Vybudoval chemickú továreň v Smoleniciach a jej pobočný závod na Dobrej Vode. Oba závody priemyselnou železnicou napojil na železničnú sieť v stanici Trstín – Smolenice.

Pálffy Móric – /12. júla 1812 Červený Kameň – 14. septembra 1897 Kaltleutgeben/, Miestodržiteľ Uhorska (1861 – 65), vojenský gubernátor, krajinský hodnostár, generál, kráľovský komorník, tajný radca, veľkostatkár. Otec gróf František, kráľovský komorník, matka grófka Jozefína, r. Erdödyová. Manželka grófka Mária Paulína, r. Wilczeková narodená 19. augusta 1829, s ktorou bol zosobášený 6. mája 1850. Mal 3 dcéry: Irmu, Gizellu a Máriu Teréziu a 2 synov: Jozefa a Jána Nepomuka Máriu Jozefa.

Stiborovci: – sliezky šľachtický rod Ostoja,

Stibor I. zo Stiboric – /1347 Stiborice – 27. mája 1414, pochovaný v Krakove – Kazimieri/, pochádzal zo sliezskeho šľachtického rodu Ostoja, feudálny oligarcha, vojenský a krajinský hodnostár, nevlastný otec Mostic vojvoda gnievsky a neskorší palatín, mal 4 bratov a jednu sestru Žofiu, z nich

Andrej Podczechy bol trenčianskym hradným kapitánom a pánom Uhrovca, Peter augustinianským prepoštom v Novom Meste nad Váhom /+ 1419/, Mikuláš Budgowský a Martin. Manželka Dobrochna – Benigna /+ 1422/, mal 3 synov a dcéru Jachmu, najstarší syn Stibor /Kis – Szobovics/, jágerský biskup (1410 – 1421), /+1421/, Ján bol kráľovský komorník, Stibor III. bol dedič majetkov. Do Uhorska sa dostal prostredníctvom kráľa Ľudovíta I. Veľkého. Študoval na pražskej Karlovej univerzite právo. Bol bratislavský, nitriansky, trenčiansky, bystický, solnocký a oravský župan, sedmohradský vojvoda, dvorný komorník, uhorský bán, prvý minister, veliteľ kráľovského vojska, pán celého Považia /Dominus totius fluvii Vagh/ – vlastnil 18 hradných panstiev s 300 dedinami – majiteľ Čachtíc a Dobrej Vody od roku 1392. Bol členom Dračieho rádu /1408/, ktorý združoval 24 najmocnejších feudálov Uhorska. V roku 1414 zriadil v Novom Meste nad Váhom augustiniansku prepozitúru, nad ktorou mal patronátne právo, príbuzný Peter de Ostoja bol prepoštom.

Stibor II. zo Stiboric – /2. pol. 14. storočia – pred 8. marecom 1434 Beckov – pochovaný v Budíne v kostole blahoslavenej Panny Márie/, protihusitský vojenský a stoličný hodnostár. Otec Stibor I., matka Dobrochna – Benigna /+ 1422/, 2 bratia a sestra Jachma. Manželka Katarína Dorota, dcéra Franka Séčeniho, syn Ján – kráľovský komorník /+ 1434/, dcéra Katarína, prvá manželka Pavla Bánffyho z Dolnej Lidvy, kráľovského kočiarnika. Študoval na Karlovej univerzite v Prahe filozofiu (Stiborius de Bettsko). Bratislavský, trenčiansky, nitriansky, oravský a marmarošský župan. Kapitán Považia. Sedmohradský vojvoda. Hlavný veliteľ kráľovských vojsk bojujúcich proti husitom. Účastnil sa aj krížových výprav proti husitom v Čechách. Bol veľmi krutý.

Thököly Štefan II. – /5. februára 1623 Kežmarok – 4. decembra 1670 Oravský Podzámok/, šľachtic, stoličný hodnostár, starý otec Sebastian – trnavský mešťan a obchodník, otec Štefan I., matka Katarína /+ 1647/, dcéra Juraja Thurzu. Mal 11 súrodencov. Manželka Mária, r. Dyulaffiová /1637 – 1659/. Mal

3 synov /Adama, Štefana a Imricha/ a 3 dcéry /Katu, Máriu a Evu/. Jeden z najbohatších uhorských magnátov svojej doby. Župan oravskej stolice, krajinský komisár. 7. novembra 1654 povýšený do grófskeho stavu. Priateľ Františka Wesselenyiho, stúpenec jeho sprisahania proti Habsburgovcom – finančne ich podporoval. Zomrel pri obliehaní cisárskymi vojskami na Oravskom hrade, keď ho dobyli bol už mŕtvy. Otec Imricha Thökölyho /25. septembra 1657 Kežmarok – 13. septembra 1705 Izmit – Turecko/, sedmohradského a uhorského kniežata, vodcu protihabsburského stavovského povstania. Marmarský župan, ženatý s Helenou r. Zrinyi, vdovou po Františkovi I. Rákoczim. Uhorský kráľ.

Treutel Mikuláš – /koniec. 13. storočia – po 1348/ stoličný hodnostár, magister, vojvoda. Pochádzal zo Slavónie, otec Ján z Nevny, manželka bola dcérou Ladislava z Nevny, synovia Ján a Mikuláš. Bratislavský, temžský a komárňanský župan, krajinský sudca, kráľovský kancelár na hrade Jókö – Dobrá Voda, do roku 1420.

Ungnád Krištof – /začiatkom 16. storočia – pred rokom 1584 – zomrel v stareckom veku/, chorvátsky bán, barón zo Sonnecka, cisársky generál, veliteľ proti tureckej pevnosti Jager od roku 1576, chorvátsky bán (1578 – 1583), dalmatínsky a slavónsky župan, pochádzal z gréckeho Korintu, do Uhorska prišiel 1563. Dobrú Vodu získal od kráľa Rudolfa II. v roku 1583. Bol synom Jána Ungnáda, ktorý sa prisťahoval do Uhorska a zobral si za manželku dcéru temešváskeho hrdinu Štefana Lossonczyho, Annu a takto sa stal zemepánom. Zomrel bez mužského potomky, dcéra Anna Mária Ungnádová de Sonneck sa vydala 22. januára 1584 za Tomáša I. Erdödyho de Monyorókerék /1558 – 1624/. Mal povest' bezohľadného utláčateľa poddaných. Tvrdý pán a nemilosrdný tyran.